

Hvilke konsekvenser får større fokus på internasjonale standarder for fornybar energiinvesteringer i Norge?

Erik Skjelbred, direktør Produksjon og miljø, Energi Norge

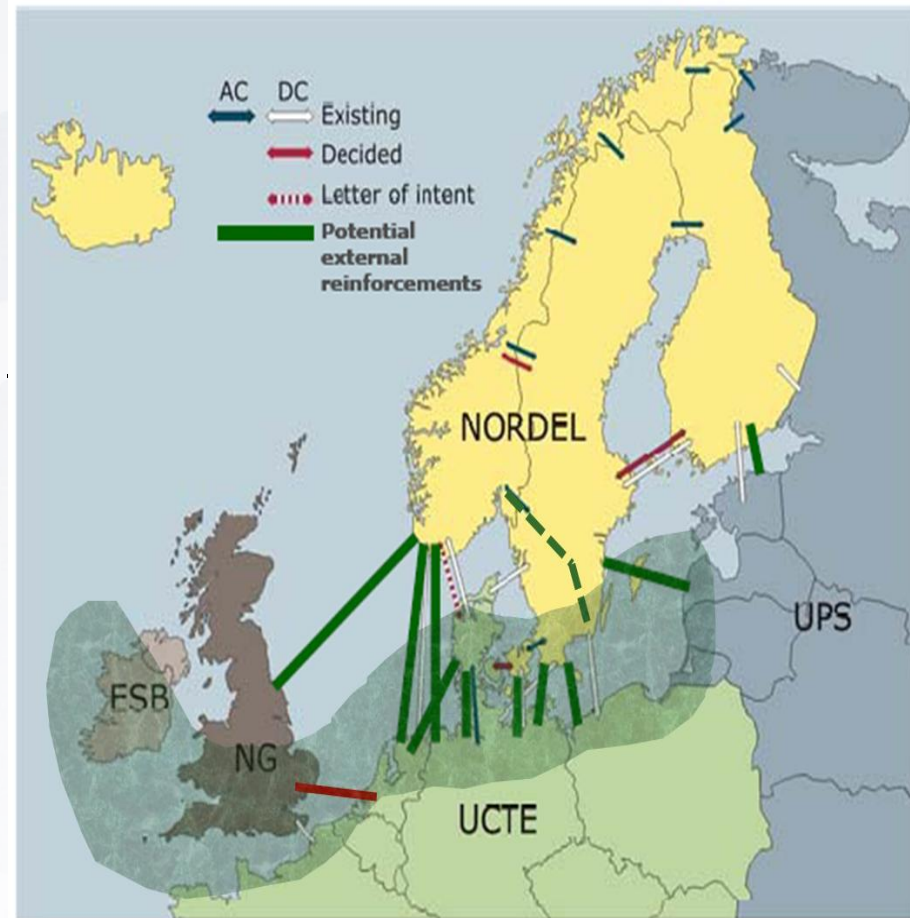
Norsk kraftindustri og samfunnsprosesser

- Vannkraftutviklingen har vært under sterk samfunnskontroll
  - Lovverk
  - Forvaltningssystemer
  - Allmenn medvirkning
  - Åpenhet, presse
- Formelle standarder er ikke utbredt, men miljøfokus øker
  - Mange rapporterer på CSR uten standardisering
  - Formell sertifisering er ressurskrevende
- Kraft har vært et nasjonalt produkt der markedet er trygg på kvaliteten
  - Sertifisering har ikke vært et konkurransefortrinn

Viktige utviklingstrekk for energiområdet

- Energiproduksjon får globalt fokus
  - Fornybarhet må dokumenteres
- Økende krafteksport
  - Europa stiller krav til produkt
- Kompleksiteten øker
  - Teknologisk og markedsmessig
  - Flere valg - miljøbevisste kunder
- Økte krav internt til styring og effektivitet
- Sterkere dokumentasjonskrav fra myndigheter
- Flere aktører med utenlandsaktivitet

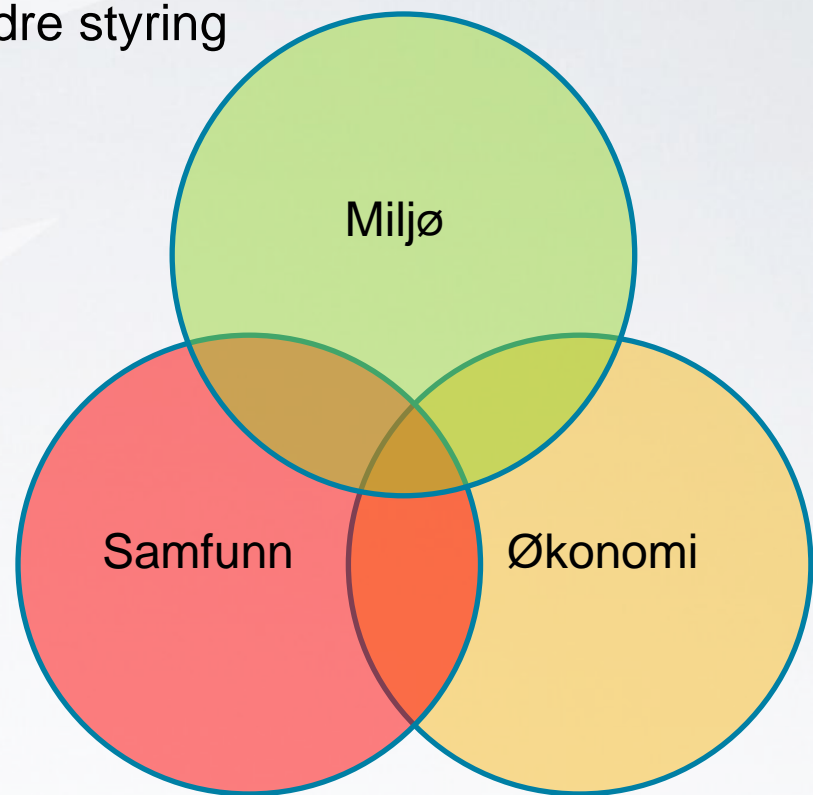
Hvorfor standarder?

- En standard gir en forutsigbar og etterprøvbar dokumentasjon av en prosess eller et produkt
- Etterlevelse av standarder gir effektivitet og troverdighet
- Internasjonale standarder for energiområdet er i stor grad rettet mot samfunnsansvar
  - Ofte nødvendig for kapitaltilgang og rammevilkår i prosjekter i mindre utviklede land
  - Kan kompensere for svak nasjonal lovgivning

Hva driver fram miljøstandarder?

- Lønnsomhet
  - Bedre pris på sertifiserte produkter
  - Besparelser ved effektivisering og bedre styring
- Pålegg
  - Myndighetskrav
  - Fornybardirektivet
  - Eldirektivet
- Omdømme
  - Vise samfunnsansvar
  - Tydelige etiske holdninger
- Attraktivitet
  - Rekruttering
  - Senket risiko for samarbeidspartnere
    - Finansielt
    - Industrielt

Energiinvesteringer og standarder i Norge

Samfunnsprosesser

- Konesjonsbehandling blir fortsatt sentralt
  - Enkeltelementer kan standardiseres
  - Omfattende standardisering kan gi mindre treffsikre prosesser
  - Gode veiledere/retningslinjer kan erstatte formelle standarder

Bedriftssertifisering

- Økt diversitet blant aktører gir fortrinn til dokumentert kvalitet
- Norske selskap går utenlands, harmoniserer driften til hele selskapet
- Lønnsomhet ved bedret intern styring og effektivitet

Energiprodukter

- Spesifikke standarder/krav utvikles
  - Elsertifikater
  - Bærekraftig biobrensel
  - Fornybarhet
  - Hvite sertifikater, energimerkeordninger
  - AMS .....etc

Miljøregnskap

- Riktig økonomisk internalisering av miljøkostnad er ønskelig
  - Ville gitt samfunnsøkonomisk effektivitet
  - Bred aksept er nødvendig og vanskelig – langt lerret å bleke!

Aktuelle miljøstandarder i Norge

- Norge vedtar alle CEN-standarder
- ISO 14001 er bredt akseptert på miljø
  - Tatt opp i CEN og NS
- Flere generiske standarder tilbys, f. eks.
  - EMAS, europeisk system for miljøevaluering
  - "Bra Miljøval" fra svensk naturvernforeningen
  - "Miljøfyrtårn", norsk miljøsertifisering
- Spesifikke standarder
  - Svanen, Blomsten etc.
  - Opprinnelsesgarantier, el-sertifikater og lignende

International
Organization for
Standardization

Kraftbransjen må dokumentere samfunnsansvar

- **I nye investeringsområder er/blir miljøstandarder imperativt i områder med svak demokratisk kontroll**
- **Internasjonalt øker kravet til god og dokumentert miljøprestasjon i energiløsninger**
- **Nasjonalt kan vi lære av systematikken og helhetstenkningen i internasjonale regelsett**
  - **Men standardisering er ikke et selvstendig mål, og må tilpasses virksomhet og marked**